

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

Titulus XXIII. Mors Christi Domini.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

fisset; qui pro utilitate nostra singula quoque tractat. Samuel Saulem, Lazarus resuscitatus Judæos, admonens nihil profecit.

Neque si quis ex mortuis resurrexerit, credent. Luc. 16. 31. Unde Judæi, Lazarus fratre Marthæ resuscitatus, non crediderunt; sed mortem inferre voluerunt. Mortuis quoque, qui cum Christo resurrexerunt, & multis in sancta civitate apparuerunt, non crediderunt Judæi. Id. hic.

Si Moysen, & Prophetas non audiunt &c. Ib. Quis ex mortuis veniens melius posset dissuadere peccata, & homines ad meliora convertere; quam Mosaica lex, quam Scriptura Prophetarum, quam ipsa veritas, quæ humanis mentibus interlucet? Quis ex mortuis aptior alterius sæculi bona, vel mala, prædicere? quis ad penitentiam cautior imitator, quam ipse Christus factus inter mortuos liber. Pf. 87. 6. qui verè Infernum novit, & cælum. Porrò, si ad mortuum correctionem Evangelio Christi non creditur; desperandum est, cui alteri melius credatur. Quærere hominem ex mortuis, ut nobis, quid sit post hanc vitam, annuntiet; qui monesciat ad virtutes, qui retrahat à peccatis; subterfugia sunt, excusationes sunt: causatio est veritatis, dubium est in fide; nolle simpliciter servare promissa, nolle à criminibus explicari. Ac per hoc, si Christo, & Apostolis, non creditur; neque si surrexissent centum millia mortuorum. Nam si angelica virtutes evangelizarent, si Spiritus immundi in linguis humanis prædicarent, si omnes mortui revocarentur ad vitam, cum scientia, & potestate, loquendi: si ostenderentur

oculis humanis bona superna; si possemus, ut sunt, tormenta. & loca tartarea, mente, seu corporaliter intueri: etiam ad hæc omnia plus est Christus, cui præ omnibus est adhibenda fides. Simon Cass. l. 6. c. 12.

Lazarus erat unus ex discumbentibus. Joan. 12. 2. Secundum Augustinum, in illa cena interrogatus Lazarus à convivantibus, de statu animarum post mortem, de pœnis Inferni, de expectatione justorum; omnia per ordinem diligenter narravit. Dionys. Carthuf. hic.

Petrus triennalis mortuus, à S. Stanislao Ep. Cracoviensi suscitatus; ut testimonium coram Boleslao rege exhiberet, sibi ab eo venditum esse agrum: eò perhibito, cum multi eum interrogarent de rebus alterius sæculi; nihil, nisi hoc respondit: habetis Moysen, & Prophetas; non ad evangelizandum, sed ad testificandum, missus sum. Ità Breviarium Polon. 13. Maij.

Miscellanea.

Mittens occidit omnes pueros. Matth. 2. 16. Theophylactus in c. 9. Joan: quòd saepe vides pueros mori; scias, quòd Deus propter misericordiam præcipiat illorum vitam, ut ne, cum supervixerint, deteriores fiant; & in malum suarum animarum, & aliorum multorum, vivant.

Somnus est speculum mortis, finis omnium questionum. Tertull. l. de anima.

Mors est desperationis Domina, incredulitatis mater, germana corruptionis, Inferni patrens, diaboli conjunx, omnium malorum regina. S. Chrysol. f. 118.

TITULUS XXIII. MORS CHRISTI DOMINI.

§. I.

Figure, & imagines.

Immisit Dominus Deus sporem in Adam. Gen. 2. 21. Id est, Deus Pater somnum mortis in Christo. Et dicitur mors Christi sopor, propter celeritatem, & facilitatem, resurgendi; & voluntatem moriendi. Hugo Card. hic.

Requiescens accubisti ut leo. Decumbens dormies ut leo. Gen. 49. 9. quemadmodum enim leo dormiens terribilis est, sic mors Domini formidabilis fuit & morti, & diabolo. B. Theodoretus q. 109.

Quo mortuo filii Israel creverunt. Ex. 1. 6. 7. Donec viveret Joseph, non refertur, quòd multiplicati fuerint filii Israel. Antequam moreretur noster Joseph; ille, qui distractus est triginta argenteis ab uno ex fratribus Juda, valde pauci erant filii Israel: cum verò pro omnibus gustavit mortem, multiplicatus est Fidei populus. Origen. hom. 1. hic. Quid est hoc? donec viveret Joseph, non referuntur crevisse filii Israel; sed, posteaquam mortuus est, sic germinasse dicuntur &c. Sed hæc in illo Joseph figurata sunt; in nostro autem Joseph, id est, Domino Christo, in veritate com-

pleta sunt. Prius enim, quàm morerentur, id est, quàm crucifigeretur, Joseph noster, pauci in eum crediderunt: posteaquam autem mortuus est, & resurrexit, in universo Mundo multiplicati sunt, & creverunt Israelitæ, id est, populi Christiani. Sic & ipse Dominus in Evangelio dixit. Joan. 12. 24. *nisi granum frumenti mortuum fuerit, ipsum solum manet &c.* Postea enim quàm in Passione pretiosum granum frumenti mortuum est, & sepulcrum, per universoni Mundum de uno illo grano messis Ecclesiæ pullulavit. S. August. s. 1. D. 3. Quadr.

Deorsum ad pedes ejusdem tunica per circuitum quasi mala Punica facies mixtis in medio tintinabulis. Ex. 28. 33. Qui sunt fines tunicae Sacerdotalis, nisi extrema vitæ Domini nostri? quæ sunt mala Punica valde rubentia; nisi ejus, quæ majorem nemo habuit, charitatis opera. Hæc utique mala sinibus suæ tunicae appendit: quia, cum dilexisset suos, qui erant in Mundo, in finem dilexit eos; scilicet suam pro amicis suis animam ponendo. Tintinabula autem clarissima sunt dilectionis ejus verba; quibus eos in prædicta cena instituit, & deinceps pro iis Patrem rogavit. Rupertus l. 13. in Joan.

T 2

Oritur

Oritur sol, & ad locum suum revertitur.
Eccle 1. 5. Oritur sol unigenitum Dei Verbum
è Paterno sinu; occidit in novissimis diebus,
ad occasum vitæ hujus; carne assumptâ, suam
quodammodo divinitatem occultans. Oritur
insuper ex Deipara Maria secundum car-
nem; occidit autem ad Inferniima descendens.
Olympiodorus hic.

Fasciculus myrrha &c. Cant. 1. 12. Myr-
ha sponsi mortem, & quæ inde ad sponsam
perveit, indicat suavitatem. In medio uberum
meorum commorabitur, hoc est, in præcipua
animæ meæ parte, nempe in corde, quod in-
ter ubera situm est. B. Theodoretus hic.

Jam enim hyems transit. Cant. 2. 11.
Hyemem salutarem Domini necem vocat; in
qua hyemantes Judæi miseram tulerunt perdi-
tionem. Philo Carpathius hic.

Vadam ad montem myrrha. Cant. 4. 6.
Ascendam Jerosolimam, & consummabuntur
omnia, quæ scripta sunt de me: tradar enim
Gentibus &c. Hoc erit ire ad montem myr-
ha; scilicet mortificari, vel occidi. Tertiâ die
resurgam à mortuis; & deinde ascendam in
Cælum: hoc erit ire ad collem thuris. 3. in
Cant. hic.

Veni in hortum meum &c. Cant. 5. 1.
Descendendo in uterum tuum, & assumendo
carnem; ut verus homo nascerer, qui verus
Deus eram, veni in hortum meum. Morien-
do, atque in Infernum descendendo, *messui
myrrham meam cum aromatibus meis*; re-
surgendo *comedi favum cum melle meo*; as-
cendendo in cælum *bibi vinum meum cum
lacte meo*. Id. hic.

§. II.

Mors Christi spontanea.

Ego dormivi &c. Pl. 3. 4. Id est, sponte ja-
cui in cruce, ut in ea morerer: quomodo se
in lectum componunt, qui dormire volunt.
Bellarminus hic.

*Factus sum sicut homo inter mortuos li-
ber.* Pl. 87. 6. Euthymius: liber, quia non ab
Angelis in Infernum deductus sum, sed solus
descendi. Liber accessi ad mortem, hoc est, in-
fons, atque innocens. Potissimum liber, quia
alii invitâ moriuntur; & ideo mortis servi sunt:
At Christus sponte suâ, & liberè mortuus est:
potestatem enim, inquit, habeo ponendi ani-
mam meam. Arcones in Il. 2. Disc. 2.

Filia Jerusalem nolite flere super me. Luc.
23. 28. Perspicuum est illud; commiseratio-
nem ei, qui invitâ patitur, solatium: ei au-
tem, qui ultrâ & sponte contumeliam asserit.
Hidorus Pelus. l. 2. ep. 285. Istum planctum
Dominus JESUS dedignabatur impendi: quia
non decebat luctus triumphum, nec lamenta
victoriam. S. Leo l. 10. de Pass.

Ego vado, & queretis me. Joan. 8. 21.
Ego vado, ait, ut monstret, quod præsciat
suam mortem; & quod non illorum virtutis
opus crux sit; sed ejusdem voluntatis suæ.
Theophylactus.

Quem queritis? Joan. 18. 4. Magna cha-
ritas, quæ mortis excludit horrorem! miranda
securitas, quæ inimicis se sponte donat. Ad

hæc caput nostrum animavit & membra. Si-
mon. Cass. l. 13. c. 13.

§. III.

*Mors Christo chara, dulcis,
optata.*

Factum est vespere, & manè, dies unus.
Gen. 1. 5. Cur prius vesper. quàm manè?
Manè ortus solis, vesperi occasus. Rupercus
l. 1. in Gen. c. 20. ait: quod dies illa Christum
præfigurabat: Manè Incarnationem, & Nati-
vitatem; vesper mortem: pretiosior omnibus
ei mors.

*Quasi de somno suscitatus sum; & som-
nus meus dulcis mihi.* Jer. 31. 26. Dormire
Dei est, cum unigenitus Filius Patris in assum-
pta carne mori dignatus est; cujus mors certè
somaus prædictus est: *quasi de somno &c.* S.
Anselmus lib. de vestim. &c. Deo attribuit.

Gratias egit fracturus panem. Matth. 26.
27. ut ostendat, secum gratitudine fractionem
sui corporis, hoc est, occisionem, suscipere.
Theophylactus hic.

Sciens, quia venit hora ejus. Joan.
13. 1. *sciens quia omnia dedit ei Pa-
ter in manus.* v. 3. *sciens, quia à Deo exivit.*
v. 3. Inter objecta tam sublimia primò loco
ponit præscientiam de morte, tanti eam
æstimabat. Sylveira hic q. 3. Cum scientia
omnipotentia, & essentia divina, connecti-
tur mortis scientia: quia in tanto pretio ei fuit
mors; ut pro eximio amore in nos, ipsa di-
vinitatis, & omnipotentia, scientia non in-
deretur ei, nisi simul involveret cognitionem
crucis, & mortis. Id. hic. q. 19.

Processit, & dixit eis: quem queritis.
Joan. 18. 4. Cum procul adhuc absent hostes,
ad mortem usque tristabaris, & sangui-
nem sudabas: jam, quando in oculis sunt ini-
mici tui; illis procedis obviam? o bone JESU!
ô dulcis amator! quid hoc est? quis amor cor-
tuum absorbit, ut ad mortem, ceu ad nup-
tias, properes; hostibus, perinde ut amicis,
obviam procedas? Lud. Blofius margar. spir.
p. 3. c. 3.

*Primogenitus mortuorum princeps regum
terra.* Apoc. 1. 5. Cur potius non dicitur pri-
mò princeps regum terræ, dein primogenitus
mortuorum? Rectum servavit ordinem juxta be-
neplacitum Christi; cui in majori pretio fuit mors
quam principatus omnium regum terræ. Syl-
veira in Joan. 13. q. 3.

Pedes ejus similes aurichalco. Apoc. 1.
15. Pannonius: quia Christi desideria sancta
erant, & fortissima; ut non cederent morti;
rectè ari comparantur. Frequentèr in Scriptu-
ra per pedes desideria, & affectus, significan-
tur. Pl. 9. 16. Pl. 17. 34. Prov. 3. 23. Meritè
ari fortissimo Christi affectus comparantur:
quia ejus desideria pro nobis moriendi; vali-
dissima, & constantissima, fuerunt. Sylveira
hic q. 58.

Occisus est ab origine Mundi. Apoc. 13.
8. Nihilominos inker sævus mortis dolores vi-
ventem pronuntiat Joannes 1. 4. *quod factum
est in ipso vita erat; & vita erat lux ho-
minum.* Mors facta est in ipso, eritine in eo
mors.

mors vita? verbera facta sunt, savissimi dolores; & vita erunt? throno eum appareat occisus, quomodo cruce vivit? o amoris flammam! o Zeli martyrium! ab origine Mundi agnus non patitur, ut homines à vitis revocet; ut Patris ulciscatur injuriam, occumbit occisus: quasi ejus mors sit, non mori; sed longò tempore otari. Sed cum ascendit crucem, quia culpas delet, tunc vivit. S. Ambros. in Pl. 36. Mors facta est in ipso; vita est: remissio peccatorum facta est in ipso; vita est: vulnus factum est in ipso; vita est: sepultura facta est in ipso; vita est. Vide, quanta in ipso facta sunt, quibus vita nostra facta conversio est; ut, quæ perierant, redderentur. Naxera in Jos. 8. §. 15.

§. IV.

Mors Christi quanta nobis bona attulerit.

Num. 1.

Nostra vita.

Incubuit super puerum. 4. Reg. 4. 34. In Elisæo figura Domini præcessit; qui projecit se, ut mortuum erigeret. In quo symbolum est, quod nobis Christus commortuus sit; ut nobis resurgeret. Projecit itaque se usque ad nostram Christi fragilitatem, ut nos erigeret. Projecit se, non cecidit; sed erexit confortem. S. Ambros. ep. 17.

Emisit spiritum. Matth. 27. 50. Joan. 19. 30. *tradidit spiritum.* Evangelistæ non dicunt Christum mortuum. Simili phrasi utitur scriptura in creatione hominis. Gen. 2. 7. *inspiravit in faciem ejus spiraculum vitæ.* Vox Hebræa *Napach* propriè significat *insufflare*; seu *emittere, dare spiritum*: quia spiritus vitalis primo parenti concessus, conjunctus erat cum morte Filii Dei; & ab ipsa ejus morte vitalis spiritus in nos transfunditur. Sylveira in Joan. 13. q. 19. v. 3.

Se exaltatus fuerit. Joan. 12. 32. Novus triumphus de principe, de quo occumbens triumphavit, affixa cruci manu spolia, diu detenta detraxit: moriens occidit mortem; mortuus mortuos revocavit ad vitam: ligatus in cruce ferrò compedes ferreos confregit; captivus captivos eduxit de carcere. Simon Cass. l. 11. c. 49.

Pro nobis mortuus est Christus, ut nos in illius redivivo corpore viveremus. S. Ambros. l. 1. de Spir. S. c. 8.

Mors Christi mors meæ mortis: quia ille mortuus est, ut ego viverem. S. Bernardus s. exhort. ad mil. templi c. 11.

Num. 2.

Alia bona.

Vespere autem factò &c. Matth. 8. 16. Omnes, non manè, non meridiè, sed ad vespeream curantur; quando verus sol occubuit, ille, qui dixit: *quandiu in Mundo sum, lux sum Mundi.* V. Beda hic. *Vespere factò*, sole jam habente occasum, omnes malè habentes ad Dominum deferuntur: ut ex hoc agnoscamus; per ipsam Christi mortem Mundo fuisse redditam sanitatem. Simon Cass. l. 5. c. 10.

Tunc plena est cordis nostri compassio, cum

malum inopiæ pro proximo suscipere non metuimus; ut illum à passione liberemus. Quam videlicet pietatis formam mediator nobis Dei, & hominum, dedit. Qui, cum possit nobis, etiam non moriendo, concurrere, subvenire tamen moriendo hominibus voluit: quia videlicet nos minus amasset, nisi & vulnera nostra susciperet: nec vim nobis suæ dilectionis ostenderet; nisi hoc, quod à nobis tolleret, ad tempus ipse sustineret. S. Gregor. mor. l. 20. c. 26.

Tota spes mea est in morte Domini mei. S. August. Man. c. 23.

§. V.

Quomodo erga mortem Christi nos affici oporteat.

Ex Veteri.

Omnis multitudo videns occubuisse Aaron, flevit super eo triginta diebus per cunctas familias suas. Num. 20. 30. Quanto magis nos Christum, verum, & summum, totius Mundi Sacerdotem oportet, lamentari; qui in monte Calvariæ mortuus est. Aaron mortuus est, nè terram promissionis ingrederetur: Christus autem reparator noster obiit; ut nos in veram promissionis terram introiremus. Diez. in Pass. D. *Filio Israel super Saul flete &c.* 2. Reg. 1. 24. Si David imperavit, ut foemina Israel lamentari discerent ad Saulis, & Jonathæ, obitum deplorandum; & ipse collacrymatus dicebat: *Saul & Jonathas amabiles &c.* v. 23. Quanto magis ratio postulat; ut deploramus, & deplorare alios doceamus, mortem Christi. Id. ib.

Calicem salutaris accipiam. Pl. 115. 13. Quid nos pro his omnibus retribuimus, vel potius, quid retribuere debemus? Primum scilicet illud, quod beatissimus Propheta ei debere se, & redditurum esse testatur dicens: *quid retribuam &c.* prima ergo hæc retributio est, ut mortem pro morte reddamus. Secunda autem, ut, si debitum morte non solvimus, vel amore solvamus. S. Iulianus l. 4. de Provid. Dei.

Pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum. Pl. 115. 15. Si pretiosa in conspectu Dei, qui patiuntur, & moriuntur, pro Christo, quanto magis debet esse pretiosa in conspectu nostro mors Domini nostri Jesu Christi. S. Laur. Just. de incendio am. c. 4.

Fasciculus myrrhæ &c. Cant. 1. 12. Mors dilecti mei, quam pro mea salute subiit, semper in mea memoria commorabitur. S. Isidorus hic.

Ex Novo. & Aliis.

Terra mota est. Matth. 27. 51. Tremuit terra, ferre non valens, quod plebs Judaica sustinebat. Tremuit velut pavens ad insolitas actiones; in hoc transformans suò tremore omnium Fidelium mentes: ut credant, & contremiscant; quoniam pro injustis justus, pro impiis pius, pro peccatoribus sanctus, pro hominibus in carne passus est Deus. Sim. Cass. l. 13. Ubi homines in hac injustitiâ pro veritate tacent, saxa scissa loquuntur, & suo modò provocant dura corda hominum: ut scindantur, & recogitent eum, qui talem pro omnibus sustinuit passionem. Id. ib.

Noctæ

Nolite flere super me. Luc. 23. 28. Cur eas prohibuit à planctu tam aduato occasione? an quia mors iusti ploranda non erat, secus peccatoris? plane mors Jesu læticia: ipsius autem flentis aridi peccatoris mors luctu prosequenda. Titus Boltr. prohibuit: quia mœstæ, afflictæque, eum lugebant; quem æquius erat, plausu, lætæque acclamatione; excipere. Escobar t. 1. mir. Chr. l. 10. Sect. 2. Obs. 7.

Obscuratus est sol. Luc. 23. 45. passionis tempore forsân idcirco; qui soli crucis radii digni erant, qui & orbem, & oculos hominum, illustrarent. Ideo & ad finem Mundi *sol. obscurabitur: quia tunc apparebit signum Filii hominis.* Matth. 24. Alvarez Illustr. 322.

S. Brigitta reuelatum est: eò temporis puncto, quò Redemptor noster obiit, orbis uniuersi homines ingenti mœrore, & lethali propè cordis dolore, perculsos fuisse. Doultreman l. 2. c. 2. Sect. 6. Crucifixo.

Ego, ego, sum tui plaga doloris, tuæ culpa

occisionis: ego tuæ mortis meritum; tuæ vindictæ flagitium. S. August. Medit. c. 7.

Miscellanea.

Memor sit omnis sacrificii tui. Pf. 19. 4. Ideò dicit, *omnis Sacrificii*: quia singulæ passionis ejus singula fuere sacrificia; holocaustum autem ipsa mors. S. Rupertus hic.

Mitte te deorsum. Matth. 4. 6. Parum petis diabole à Filio Dei, ut se à pinna templi demittat. Etenim ille est, qui propter nos homines, & propter nostram salutem, descendit de cœlis, crucifixus, mortuus, & sepultus est. Aquilæ pulli maternis scapulis sublatus, an degeneres sint, probantur ad solis lucem. Verum Dei Filii à sinu Patris emissus in terram; tunc apparet manifestissimus, cum & ipse, & totus orbis, operitur mortis caligine. Bæza l. 3. c. 2. §. 16.

Latro Salvatorem tunc majestatis Dominum recognoscit, cum videt humilitatis patientiæ cruciari. S. Maxim. hom. 1. de Latr.

TITULUS XXIV. MORTIFICATIO.

§. I.

Symbola, & Allegoria.

Num. 1.

In genere.

Intrate per angustam portam. Matth. 7. 13. Quid est humanæ menti angustius, quam voluntates proprias abnegare, desideria carnis frangere; nullâ laudis gratiâ, vel deceptionis, à iusto, & recto, desistere: de cujus nimirum vitæ ingressu Dominus dicit: *intrate &c.* S. Paschalius in Thr. 3. 4.

Induebatur purpura, & bysso. Luc. 16. 19. Ob hoc arguitur epulo. Et tamen mulier illa fortis Prov. 31. 22. Ob id laudatur: *bysso, & purpura, indumentum ejus.* Discrimen: mulieris indumentum primum byssus, tum purpura. Bysso Symbolum mortificationis: quia ad illum candorem, & tenuitatem, multis tusionibus perficitur; ut latè describit Plinius l. 19. c. 1. Sylveira hic.

Nisi granum frumenti mortuum fuerit. Joan. 12. 24. Frumenti abundantiam nullus habere potest, nisi ipsam frumentum prius mortificetur. Simon Cass. de just. Chr. l. 15. c. 2.

Venerunt ad portam ferream. Act. 12. 10. Ferrea porta, quæ ducit ad Jerusalem cœlestem, est crux, mortificatio, tribulatio, martyrium. V. Beda, apud Cornelium hic.

Num. 2.

Symbola mortificationis carnis.

Ex Veteri.

Egredere de terra tua. Gen. 12. 1. Exit de terra sua, qui passiones mortificat in carne sua. S. Eucherius de S. Honorato.

Erit pactum meum in carne vestra &c. Gen. 17. 13. Origenes hom. 13. in Gen. legit: erit testamentum meum in carne vestra. & addit: quomodo erit testamentum Christi super carnem meam, requiro: si mortificauero membra mea, quæ sunt super terram; testamentum Christi habeo super carnem meam: si semper mortem Christi in corpore meo circumferam, testamentum Christi in corpore meo.

Ejice ancillam hanc & filium ejus. Gen. 21. 10. Per Abraham noster spiritus; per ancillam nostra caro; per filium ejus carnalia opera designantur. Per liberam anima; per filium ejus spiritualia opera, figurantur! Sicut ergo Sara despicientem se Agar afflixit; & Ismael, ad mortis periculum Isaac impellentem, ejici iussit: sic anima, quæ est domina, carnem, ancillam suam, se contemnentem, jejuniis, & vigiliis, affligat; filium ejus persequentem filium suum, id est, carnale opus, impediens spirituale, ejiciat herilem filium; id est, bonum opus patriæ, qui gaudium hereditatis capiat. S. Honorius f. D. 4. Quadr.

Tulit de lapidibus & supponens capiti suo dormiuit. Gen. 28. 11. Jacob, durum sibi sternit lectum, scilicet lapidem: quia cœli aulicos durus lectus, durus victus, omnia dura decent. S. Ambros. l. 2. de Jacob: in somno bonus operarius; quoniam plus negotii cum Deo peragit dormiendo, quam vigilando. Cornelius hic.

Fratrem vestrum minimum ad me adducite. Gen. 42. 20. Quando Joseph voluit Benjamin in conspectu suo apparere, fratrem ejus natu majorem in carcerem detrusit. Duo fratres sunt corpus & anima: frater major est corpus; quia multis antè diebus incipit esse in utero matris, postea verò creatur anima. Et sicut in domo magnatis major ratio habetur de primogenito,